Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 17. marca 2016*

„Predhodno odločanje — Direktiva 2004/38/ES — Odločba o preklicu dovoljenja za prebivanje — Načelo spoštovanja pravice do obrambe — Pravica do izjave — Procesna avtonomija držav članic — Dopustnost kasacijskih razlogov — Pritožbeni razlog javnega reda“

V zadevi C-161/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Conseil d'État (državni svet, Belgija) z odločbo z dne 19. marca 2015, ki je prispela na Sodišče 9. aprila 2015, v postopku

Abdelhafid Bensada Benallal

proti

État belge,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta (poročevalka), predsednica senata, A. Arabadžiev, C. G. Fernlund, S. Rodin in E. Regan, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: V. Tourrès, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 19. novembra 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za A. Bensado Benallala R.-M. Sukennik in R. Fonteyn, odvetnika,

— za belgijsko vlado S. Vanrie ter L. Van den Broeck in C. Pochet, agenti, ob sodelovanju S. Cornelis, P. Leujeunea in D. Matraya, odvetniki,

— za francosko vlado G. de Bergues, D. Colas in F.-X. Bréchot, agenti,

— za Evropsko komisijo R. Troosters in C. Tufvesson, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 13. januarja 2016

izreka naslednjo

* Jezik postopka: francoščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago splošnega načela prava Unije glede spoštovanja pravice do obrambe.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med A. Bensado Benallalom in État belge glede tožbe za odpravo odločbe o preklicu dovoljenja, ki je bilo A. Bensadi Benallalu podeljeno za prebivanje na belgijskem ozemlju, in s katero mu je bilo odrejeno, da mora to ozemlje zapustiti.

Pravni okvir

3 Člen 27 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46), določa:

„1. Ob upoštevanju določb tega poglavja lahko države članice omejijo svobodo gibanja in prebivanja državljanov Unije in njihovih družinskih članov ne glede na državljanstvo, in sicer zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja. Na te razloge se ne da sklicevati iz ekonomskih ciljev.

2. Ukrepi, sprejeti zaradi javnega reda ali javne varnosti, so v skladu z načelom sorazmernosti in temeljijo izključno na osebnem obnašanju zadevnega posameznika. Predhodne kazenske obsodbe same po sebi še ne predstavljajo razlogov za sprejetje takšnih ukrepov.

Osebno obnašanje zadevnega posameznika mora predstavljati resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo, ki prizadene osnovne interese družbe. Utemeljitve, ki niso neposredno povezane s podrobnostmi posameznega primera ali ki se nanašajo na splošno preventivo, niso dovoljene.

3. Da bi ugotovili, ali zadevna oseba predstavlja nevarnost za javni red ali javno varnost, država članica, ob izdaji potrdila o prijavi ali, če sistem prijavljanja ne obstaja, najpozneje v treh mesecih od datuma prihoda zadevne osebe na njeno ozemlje ali od datuma javljanja njegove/njene prisotnosti na ozemlju, kot predvideno v členu 5(5), ali ob izdaji dovoljenja za prebivanje in, če se ji to zdi pomembno, lahko zahteva od izvorne države članice in, če je potrebno, od drugih držav članic, da ji priskrbijo podatke o morebitni predhodni kazenski evidenci za zadevno osebo. Takšne poizvedbe ne smejo postati rutinske. Naprošena država članica pošlje odgovor v dveh mesecih.

4. Država članica, ki je izdala potni list ali osebno izkaznico, dovoli imetniku listine, ki je bil izgnan iz druge države članice zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja, da ponovno vstopi na njeno ozemlje brez kakršnih koli formalnosti, tudi če listina ni več veljavna ali je njegovo državljanstvo sporno.“

4 Člen 28 te direktive določa:

„1. Pred sprejetjem odločbe o izgonu zaradi javnega reda ali javne varnosti, država članica gostiteljica upošteva še zlasti, koliko časa je zadevna oseba bivala na njenem ozemlju, njegovo/njeno starost, zdravstveno stanje, družinske in ekonomske razmere, socialno in kulturno vključenost v državo članico gostiteljico ter obseg njegovih/njenih vezi z izvorno državo.

2. Država članica gostiteljica ne sme sprejeti odločbe o izgonu proti državljanom Unije ali njihovim družinskim članom, ne glede na državljanstvo, ki imajo pravico do stalnega prebivališča na njenem ozemlju, razen iz nujnih razlogov v zvezi z javnim redom ali javno varnostjo.

3. Odločba o izgonu državljanov Unije ne sme biti sprejeta v naslednjih primerih, razen če odločba temelji na nujnih razlogih javne varnosti, ki jih države članice opredelijo:

(a) če so državljani Unije prebivali v državi članici gostiteljici preteklih deset let ali

(b) če so mladoletni, razen če je izgon potreben zaradi koristi otroka, kot je predvideno v Konvenciji Združenih narodov o otrokovih pravicah z dne 20. novembra 1989.“

5 Člen 30 navedene direktive določa:

„1. Zadevne osebe so pisno obveščene o vsaki odločbi, sprejeti v skladu s členom 27(1), in sicer na takšen način, da lahko razumejo njeno vsebino in učinke, ki jih ima zanje.

2. Zadevne osebe so natančno in v celoti obveščene o razlogih javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja, na katerih odločba, sprejeta v njihovem primeru, temelji, razen če je to v nasprotju z interesi državne varnosti.

3. V uradnem obvestilu se navede sodišče ali upravni organ, pri katerem lahko zadevna oseba vloži pravno sredstvo, rok za pravno sredstvo in, kjer ustreza, čas, ki ga ima oseba na voljo za zapustitev ozemlja države članice. Razen v ustrezno utemeljenih nujnih primerih, je čas, dovoljen za zapustitev ozemlja, najmanj en mesec od datuma uradnega obvestila.“

6 Člen 31 te direktive določa:

„1. Proti kateri koli odločbi, sprejeti zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja, morajo imeti zadevne osebe možnost vložiti pravno sredstvo pri sodišču in, kjer to ustreza, drugem organu v državi članici gostiteljici.

2. Kadar je poleg pravnega sredstva zoper […] odločbo o izgonu vložena tudi vloga za začasno odredbo, ki bi zaustavila izvršbo takšne odločbe, se dejanska odstranitev z ozemlja ne sme izvršiti, dokler ni sprejet sklep o začasni odredbi, razen:

— kadar odločba o izgonu temelji na predhodni sodni odločbi ali

— kadar so se zadevne osebe že pred tem predložile vlogo za sodni preskus ali

— kadar odločba o izgonu temelji na nujnih razlogih javnega reda v skladu s členom 28(3).

3. Postopki s pravnimi sredstvi dopuščajo preskus pravilnosti in zakonitosti odločbe kot tudi dejstev in okoliščin, na katerih predlagani ukrep temelji. Ti postopki zagotavljajo, da odločba ni nesorazmerna, zlasti glede zahtev, določenih v členu 28.“

4. Države članice lahko prepovejo zadevnemu posamezniku prebivanje na ozemlju v teku postopka s pravnimi sredstvi, ne smejo pa mu preprečiti, da osebno poda svojo obrambo, razen kadar lahko njegova/njena navzočnost povzroči resne motnje javnega reda ali javne varnosti ali kadar se pravno sredstvo nanaša na zavrnitev vstopa na ozemlje.“

7 Člen 35 Direktive 2004/38 določa:

„Države članice lahko sprejmejo potrebne ukrepe za zavrnitev, prenehanje ali preklic katere koli pravice, dodeljene s to direktivo, v primeru zlorabe pravic ali prevare, kot so navidezne sklenitve zakonske zveze. Vsak takšen ukrep je sorazmeren in zavezan postopkovnim jamstvom, predvidenim v členih 30 in 31.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

8 A. Bensada Benallal, španski državljan, je v Belgijo prispel 24. maja 2012. Na podlagi vloge, predložene 31. maja 2012, mu je bilo z odločbo z dne 24. septembra 2012 dovoljeno prebivanje v tej državi članici kot zaposleni osebi.

9 État belge je 26. septembra 2013 prek urada za tujce preklicala dovoljenje za prebivanje A. Bensade Benallala in mu odredila, naj zapusti belgijsko ozemlje. V tej odločbi je med drugim navedeno:

„Kaže, da je zadevna oseba uporabila zavajajoče informacije, ki so bile odločilne za to, da ji je občinska uprava v kraju Berchem-Sainte-Agathe [(Belgija)] priznala pravico do prebivanja. Ugotovljeno je namreč bilo, da osebe, ki jih je družba […] prijavila v splošni sistem socialne varnosti zaposlenih oseb, niso bile obdavčene: ‚Več natančnih in skladnih elementov pravno zadostno dokazuje neobstoj dejavnosti, pri kateri naj bi sodelovale zaposlene osebe [navedene] družbe […], in zato neobstoj pogodb o zaposlitvi, sklenjenih med prijavljenimi osebami […] in to družbo‘.“

10 A. Bensada Benallal je 2. januarja 2014 pri Conseil du contentieux des étrangers vložil tožbo odpravo navedene odločbe.

11 A. Bensada Benallal je v podporo tožbi navedel samo en tožbeni razlog, ki se med drugim nanaša na kršitev zakonske določbe v zvezi s formalno obrazložitvijo upravnih aktov, kršitev načela dobrega upravljanja, načela pravne varnosti, načela sorazmernosti, načel previdnosti in skrbnosti, načela vestnega vodenja in načela, v skladu s katerim mora uprava odločati ob upoštevanju vseh dejstev, ter kršitev člena 35 Direktive 2004/38.

12 A. Bensada Benallal je v utemeljitvi, katere namen je pojasniti ta tožbeni razlog, med drugim trdil, da je odločba urada za tujce pomanjkljivo obrazložena. V zvezi s tem je trdil, da poročilo, na katero je ta urad oprl svojo odločbo, ni bilo tej odločbi niti priloženo niti ni bilo A. Bensadi Benallalu posredovano pred vročitvijo te odločbe niti ni bilo v njej v bistvu povzeto, tako da ni mogel razumeti razlogov odločbe, sprejete proti njemu.

13 Conseil du contentieux des étrangers je to tožbo zavrnilo z odločbo z dne 30. aprila 2014. Navedeno sodišče je v sodbi med drugim navedlo:

„Conseil [du contentieux des étrangers] vsekakor ugotavlja, da je minilo skoraj eno leto med tem, ko je [A. Bensada Benallal] predložil svojo pogodbo o zaposlitvi, sklenjeno z družbo […], in poročilom […], na podlagi katerega je bila izdana izpodbijana odločba, v tem obdobju pa [A. Bensada Benallal] [uradu za tujce] ni predložil ali sporočil nobene informacije o težavah, ki jih navaja v tožbi in naj bi jih imel v okviru pogodbe o zaposlitvi, sklenjene z navedeno družbo.

Čeprav je [A. Bensada Benallal] menil, da lahko navaja elemente, ki bi preprečili odvzem njegovega dovoljenja za prebivanje, pa bi moral o tem obvestiti [urad za tujce], ne pa da je [urad za tujce] moral pozvati [A. Bensado Benallala], naj predstavi stališča v zvezi s tem. Conseil namreč opozarja, da mora tožeča stranka predložiti dokaz, da izpolnjuje pogoje za priznanje in ohranitev pravice, ki jo uveljavlja. Ker je [A. Bensada Benallal] predložil vlogo za izdajo potrdila, da je v Belgiji prijavljen kot zaposlena oseba, je lahko oziroma bi moral upravičeno pričakovati, da ima neizpolnjevanje njegove pogodbe o zaposlitvi (čeprav neodvisno od njegove volje) posledice za njegovo prebivanje, in se zavedati, da mora te informacije na lastno pobudo sporočiti [uradu za tujce], *quod non* glede na upravni spis.

Kar zadeva okoliščino, da [A. Bensada Benallal] ‚ni prejel nobenega priporočila, kot se zatrjuje v preiskavi, in da tako ni imel možnosti dati izjave‘, ta ne more zmanjšati vrednosti te ugotovitve, ker se očitek [A. Bensade Benallala] nanaša na njegovo zaslišanje od inšpektorja za socialno varnost […] (zaslišanja, ki poleg tega ne temelji le na izjavah, ampak tudi na objektivnih ugotovitvah, ki jih [A. Bensada Benallal] ne izpodbija), in se ne nanaša neposredno na izpodbijano odločbo.“

14 A. Bensada Benallal je zoper to sodbo Conseil du contentieux des étrangers pri predložitvenem sodišču, Conseil d'État, vložil upravno kasacijsko pritožbo. Ta pritožba med drugim zajema pritožbeni razlog, s katerim A. Bensada Benallal trdi, da bi ga moral upravni organ, torej urad za tujce, pred sprejetjem odločbe z dne 26. septembra 2013 zaslišati. Prav tako meni, da bi moralo Conseil du contentieux des étrangers šteti, da bi se upravni postopek lahko drugače končal, če bi on lahko bolje uveljavljal svojo obrambo. A. Bensada Benallal v podporo temu pritožbenemu razlogu zatrjuje ne le kršitev splošnih načel belgijskega prava glede spoštovanja pravice do obrambe in kontradiktornosti na eni ter pravice do izjave (*audi alteram partem*) na drugi strani, temveč tudi členov 41 in 51 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

15 État belge se sklicuje na nedopustnost navedenega razloga, ker je bil prvič naveden pred predložitvenim sodiščem v fazi postopka s kasacijsko pritožbo in ker se ne nanaša na kršitev določbe javnega reda. Poleg tega naj pritožnik ne bi pojasnil, s čim naj bi bil kršen člen 51 Listine, niti naj ne bi predložil najmanjšega elementa, ki bi omogočal presojo, ali bi se lahko upravni postopek drugače končal, če bi pritožnik pred izdajo zadevne upravne odločbe podal izjavo.

16 État belge glede utemeljenosti trdi, da pravica do izjave iz člena 41 Listine ne nalaga, da je treba z zadevno osebo razpravljati o okoliščinah, na katere se sklicuje. Zadoščalo naj bi namreč, da je imela navedena oseba priložnost podati svoje stališče, kot to velja v obravnavanem primeru, kar naj bi bilo razvidno iz sodbe, ki jo je izdalo Conseil du contentieux des étrangers.

17 Poročevalec, zadolžen za zadevo pri predložitvenem sodišču, je v mnenju z dne 16. oktobra 2014 ugotovil, da se edini razlog, navajan pred Conseil du contentieux des étrangers, ni nanašal na kršitev ne členov 41 in 51 Listine ne splošnih pravnih načel glede spoštovanja pravice do obrambe in kontradiktornosti ne pravice do izjave (*audi alteram partem*). Ob upoštevanju zahtev belgijskega procesnega prava v zvezi s tem je v mnenju poročevalca sklenjeno, da ni dopustno, da A. Bensada Benallal pred predložitvenim sodiščem, ki obravnava kasacijsko pritožbo, prvič uveljavlja kršitev teh določb in splošnih pravnih načel, saj se ti ne nanašajo na javni red.

18 A. Bensada Benallal v vlogi, predloženi po tem mnenju, navaja, da ima razlog, ki se nanaša na kršitev temeljnih pravic, značaj javnega reda, ker je iz člena 41 Listine in sodne prakse Sodišča razvidno, da pomeni pravica do izjave prenos splošnega načela prava Unije glede spoštovanja pravice do obrambe, katerega nespoštovanje je mogoče obravnavati po uradni dolžnosti.

19 Predložitveno sodišče ugotavlja, da A. Bensada Benallal pritožbenega razloga, ki ga navaja in ki se nanaša na kršitev pravice do izjave iz člena 41 Listine, ni uveljavljal pred Conseil du contentieux des étrangers. Vendar je v skladu z belgijskim pravom tak razlog, ki se prvič uveljavlja pred kasacijskim sodiščem, dopusten, le če gre za razlog javnega reda.

20 V teh okoliščinah je Conseil d'État prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali ima splošno načelo prava Evropske unije, ki določa spoštovanje pravice do obrambe, ki vključuje pravico osebe do izjave pred nacionalnim organom, preden ta organ sprejme odločbo, ki bi lahko negativno vplivala na interese zadevne osebe, kot je odločba o preklicu dovoljenja za prebivanje, v pravnem redu Evropske unije enak pomen, kot ga imajo belgijski predpisi javnega reda v nacionalnem pravu, in ali načelo enakovrednosti zahteva, da se lahko pritožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev splošnega načela prava Evropske unije glede spoštovanja pravice do obrambe, prvič uveljavlja pred Conseil d'État, ki odloča v postopku s kasacijsko pritožbo, kot je v nacionalnem pravu dovoljeno za pritožbene razloge javnega reda?“

Vprašanje za predhodno odločanje

21 Predložitveno sodišče želi s svojim vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba pravo Unije razlagati tako, da je treba – če je v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporabi, pritožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev nacionalnega prava in ki se prvič uveljavlja pred nacionalnim sodiščem, ki odloča o kasacijski pritožbi, dopusten, le če gre za razlog javnega reda – pritožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev pravice do izjave, kot je zagotovljena s pravom Unije, in ki se prvič uveljavlja pred tem istim sodiščem, razglasiti za dopusten.

22 Za odgovor na to vprašanje je treba najprej ugotoviti, da dejanski položaj, iz katerega izvira spor o glavni stvari – kot je razvidno iz predložitvene odločbe – spada na področje uporabe prava Unije, zlasti Direktive 2004/38. Navedena direktiva se namreč med drugim nanaša na pogoje za izvajanje pravice državljanov Unije do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ter na omejitve navedenih pravic zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja. Ta direktiva se uporablja za vse državljane Unije, ki se preselijo ali prebivajo v državi članici, ki ni država članica, katere državljani so.

23 Čeprav navedena direktiva določa kar nekaj pravil, ki jih morajo države članice spoštovati pri morebitni omejitvi pravice državljana Unije do prebivanja, in sicer med drugim tista, ki so navedena v njenih členih 30 in 31, pa ne vsebuje določb glede pravil, ki urejajo upravni in sodni postopek v zvezi z odločbo, s katero se prekliče dovoljenje za prebivanje državljana Unije.

24 V zvezi s tem je treba spomniti, da mora v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča ta pravila, kadar neko področje ni urejeno s predpisi Unije, določiti notranji pravni red posamezne države članice na podlagi načela procesne avtonomije, vendar le če niso manj ugodna od tistih, ki veljajo za podobne položaje, za katere velja nacionalno pravo (načelo enakovrednosti), in da z njimi ni v praksi onemogočeno ali preveč oteženo uresničevanje pravic, ki jih priznava pravo Unije (načelo učinkovitosti) (sodba z dne 21. januarja 2016, Eturas in drugi, C-74/14, EU:C:2016:42, točka 32 in navedena sodna praksa).

25 Iz tega sledi, da morata biti za to, da lahko država članica v položajih, ki jih ureja pravo Unije, uveljavlja načelo procesne avtonomije, izpolnjena dva kumulativna pogoja, in sicer spoštovanje načel enakovrednosti in učinkovitosti.

26 V obravnavanem primeru, kot ugotavlja predložitveno sodišče, je kasacijski razlog, ki ga navaja A. Bensada Benallal in ki se nanaša na kršitev pravice do izjave, zagotovljene s pravom Unije, pred nacionalnim organom, ki je sprejel odločbo, ki posega v njegov položaj, glede dopustnosti v nasprotju s pravili nacionalnega procesnega prava v zvezi z razlogi, ki jih je mogoče prvič uveljavljati v postopku s kasacijsko pritožbo.

27 Kot je razvidno iz točke 24 te sodbe, pravo Unije načeloma ne nasprotuje temu, da države članice v skladu z načelom procesne avtonomije omejujejo ali pogojujejo razloge, ki jih je mogoče uveljavljati v postopkih s kasacijsko pritožbo, če se spoštujeta načeli učinkovitosti in enakovrednosti.

28 Kot je generalni pravobranilec poudaril v točkah 41 in 42 sklepnih predlogov, se v postopku v glavni stvari postavlja vprašanje, ki ni povezano s spoštovanjem načela učinkovitosti, temveč izključno načela enakovrednosti.

29 Spomniti je treba, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča načelo enakovrednosti pomeni, da zadevno nacionalno pravilo velja brez razlikovanja za pravna sredstva, ki temeljijo na pravicah, ki za upravičene subjekte izhajajo iz prava Unije, in za pravna sredstva, ki temeljijo na kršitvi nacionalnega prava, s podobnim predmetom in podlago (sodba z dne 27. junija 2013, Agrokonsulting-04, C-93/12,

EU:C:2013:432, točka 39). Spoštovanje tega načela zahteva enako obravnavanje pravnih sredstev, ki temeljijo na kršitvi nacionalnega prava, in podobnih pravnih sredstev, ki temeljijo na kršitvi prava Unije (sodba z dne 6. oktobra 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, točka 34).

30 Pogoj v zvezi s spoštovanjem tega načela enakovrednosti, če se ga uporabi za položaj, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, torej zahteva, da če določbe nacionalnega prava v zvezi s procesnimi pravili s področja kasacijskih pritožb sodišču, ki odloča v tej funkciji, nalagajo obveznost, da razlogu, ki temelji na kršitvi nacionalnega prava, ugodi ali ga obravnava po uradni dolžnosti, mora ta obveznost enako prevladati za razlog iste vrste, ki se nanaša na kršitev prava Unije.

31 Zato če nacionalno sodišče, ki odloča o kasacijski pritožbi, meni, da je treba za razlog, ki se nanaša na nespoštovanje pravice do izjave, šteti, da gre za razlog nacionalnega javnega reda, ki ga je mogoče prvič pred njim uveljavljati v okviru spora, ki ga ureja nacionalno pravo, načelo enakovrednosti zahteva, da je mogoče v okviru tega istega spora podoben razlog, ki se nanaša na kršitev prava Unije, prav tako prvič uveljavljati pred tem sodiščem v fazi kasacijske pritožbe.

32 V obravnavanem primeru iz predložitvene odločbe ni jasno razvidno, da je pravica do izjave, kot jo zagotavlja belgijsko pravo, splošno načelo belgijskega prava, ki na tej podlagi izhaja iz nacionalnega javnega reda te države članice. Kljub temu predložitveno sodišče v zvezi s tem pojasnjuje, da so pravila javnega reda tista pravila, ki so temeljna v belgijskem pravnem redu, kot so pravila o pristojnosti upravnih organov, pristojnosti sodišč, spoštovanju pravice do obrambe ali pravila v zvezi z drugimi temeljnimi pravicami.

33 V zvezi s tem je treba za to, da se predložitvenemu sodišču omogoči, da ugotovi, ali je razlog, ki se nanaša na kršitev pravice do izjave v pravu Unije, iste narave kot razlog, ki se nanaša na kršitev take pravice v belgijskem pravnem redu, spomniti, da je – kot je Sodišče presodilo v sodbi z dne 9. junija 2005, Španija/Komisija (C-287/02, EU:C:2005:368, točka 37 in navedena sodna praksa) – spoštovanje pravice do izjave v vseh postopkih, ki so uvedeni proti neki osebi in ki lahko vodijo do akta, s katerim se posega v njen položaj, temeljno načelo prava Unije, ki mora biti zagotovljeno, tudi če ni nobenih pravil, ki urejajo zadevni postopek. To načelo zahteva, da morajo imeti naslovniki odločb, ki občutno posegajo v njihove interese, možnost učinkovito izraziti svoja stališča.

34 Pristojno nacionalno sodišče mora preučiti, ali je v zadevi, ki jo obravnava, izpolnjen pogoj v zvezi z načelom enakovrednosti. Natančneje v zvezi s postopkom v glavni stvari mora ugotoviti, ali pravica do izjave, kot jo zagotavlja nacionalno pravo, izpolnjuje pogoje, ki jih nacionalno pravo zahteva za to, da se opredeli kot razlog javnega reda.

35 Zato je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba pravo Unije razlagati tako, da če je v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporabi, pritožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev nacionalnega prava in ki se prvič uveljavlja pred nacionalnim sodiščem, ki odloča o kasacijski pritožbi, dopusten, le če gre za razlog javnega reda, je treba pritožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev pravice do izjave, kot je zagotovljena s pravom Unije, in ki se prvič uveljavlja pred tem istim sodiščem, razglasiti za dopusten, če ta pravica, kot jo zagotavlja nacionalno pravo, izpolnjuje pogoje, ki jih navedeno pravo zahteva za to, da se opredeli kot razlog javnega reda, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Stroški

36 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Pravo Unije je treba razlagati tako, da če je v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporabi, pritožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev nacionalnega prava in ki se prvič uveljavlja pred nacionalnim sodiščem, ki odloča o kasacijski pritožbi, dopusten, le če gre za razlog javnega reda, je treba pritožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev pravice do izjave, kot je zagotovljena s pravom Unije, in ki se prvič uveljavlja pred tem istim sodiščem, razglasiti za dopusten, če ta pravica, kot jo zagotavlja nacionalno pravo, izpolnjuje pogoje, ki jih navedeno pravo zahteva za to, da se opredeli kot razlog javnega reda, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Podpisi